

הלכות תפלה וברכת כהנים פרק ט"ו - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון שיעור – פרק ט"ו פון הלכות תפילה וברכת כהנים (רמב"ם)

כללי – איינפירונג צום פרק

דער פרק באהאנדלט זאכן וואס זענען מעכב (מונע) נשיאת כפים – אומשטענדן וואו א כהן זאל נישט דוכנ'ען. דער באגריף „מונע" מיינט אז לכתחילה זאל ער נישט נושא כפים זיין, ענליך צו תנאים וואס זענען מעכב תפילה (ווי ריינקייט). בדיעבד, אויב ער האט שוין געטון, האט ער געטון – אבער לכתחילה טאר ער נישט.

דער רמב"ם ציילט אויף זעקס קאטעגאריעס וואס זענען מונע נשיאת כפים:

1. הלשון – שפראך/רעדן פראבלעמען
2. פגמים/מומין – פיזישע מומין
3. עבירה – געוויסע עבירות
4. השנים – עלטער
5. היין – שכרות
6. טומאת הידיים – אומריינע הענט

הלכה: הלשון כיצד – עלגות (שפראך-פראבלעמען)

דער רמב"ם ווערטער: „הלשון כיצד? כגון אלו העילגים שאינן מוציאים אותיות כתיקונן" – ווי איינער וואס מאכט נישט דעם חילוק צווישן אל"ף און עי"ן, אדער קען נישט זאגן א שי"ן כהוגן – זאל נישט דוכנ'ען.

פשט: א כהן וואס האט ספיטש-פראבלעמען און קען נישט קלאר ארויסזאגן די ווערטער פון ברכת כהנים, זאל נישט נושא כפים זיין.

חידושים און הסברות:

- פראקטישע דוגמא: איינער וואס קען נישט חילוק מאכן צווישן אל"ף און עי"ן וועט זאגן „אליך" (מיט אן עי"ן אנשטאט אל"ף) אין דעם פסוק, „ישא ה' פניו אליך". אדער ער וועט נישט ריכטיג זאגן „שלום" – ער וועט זאגן „שולעם" אד"ג.

- נישט נאר ספעציפישע עלגות: עס גייט בכלל אויף מענטשן וואס רעדן נישט קלאר און דער עולם פארשטייט נישט וואס ער זאגט – נישט נאר די ספעציפישע ביישפילן.

- חידוש בנוגע דעם חיוב פון נשיאת כפים: פון דעם וואס דער רמב"ם זאגט אז אזא כהן זאל פשוט נישט דוכנ'ען (אן קיין אלטערנאטיוו), זעט מען אז נשיאת כפים איז נישט ממש א פערזענליכער חיוב אויף יעדן כהן פרטי. ווען עס וואלט געווען א שטריקטער חיוב, וואלט מען געדארפט זוכן א וועג ווי ער זאל עס מקיים זיין. אבער דא זאגט מען פשוט „ער זאל נישט גיין" – ווייל ברכת כהנים איז א טקס, א חלק פון דעם סדר, און איינער וואס קען עס נישט ריכטיג טון פאסט נישט אריין.

- טעמים פארוואס ער זאל נישט דוכנ'ען: (א) כבוד הציבור – עס פאסט נישט; (ב) צומישן דעם עולם – עס שטערט די כוונה פון די מקבלי הברכה; (ג) מיאוס אין שפראך – ברכת כהנים דארף זיין א שיינע, פאסיגע זאך.

- [דיגרעסיע: פארגלייך צו בעל תפילה] עס ווערט פארגליכן צו דעם וואס מ'האט פריער געלערנט אז א בעל תפילה וואס ווערט שטארק מבולבל ברענגט מען שנעל אן אנדערן. אבער ביי ברכת כהנים איז עס אנדערש – ברכת כהנים איז לכאורה א מצוה אויפ'ן כהן גופא, נישט בלויז א שליחות ציבור ווי א ש"ץ.

הלכה: המומין כיצד – פיזישע מומין

דער רמב"ם ווערטער: „כהן שיש בו מומין בידי וברגליו... עקושות... בוהקניות...". – א כהן וואס האט מומין אויף זיינע הענט אדער פיס – קרומע פינגערס, ווייסע פלעקן (בוהקניות), אד"ג – זאל נישט דוכנ'ען.

פשט: מומין וואס זענען זיכטבאר פאר'ן עולם פסל'ן א כהן פון נשיאת כפים.

חידושים און הסברות:

- חילוק פון מומי עבודה: דאס איז נישט די זעלבע מומין ווי ביי עבודת בית המקדש. דארט איז עס א דין אין כהונה גופא. דא גייט עס נאר אויף פלעצער וואו מענטשן זעען – הענט (וואס ער הייבט אויף) און פיס (ווייל ער האט נישט קיין שיך).

- בוהקניות: מיינט אבנארמאל ווייסע פלעקן אויף די הענט – נישט א נארמאלע וויסקייט, נאר עפעס וואס זעט אויס ווי א מחלה אדער א פעלער. דער טעם איז ווייל עס ציט אויפמערקזאמקייט און שטערט.

- רירו יורד על זקנו: א כהן וואס שפייעכץ רינט אויף זיין בארד ווען ער רעדט – זאל נישט דוכנ'ען. דאס ווערט פארבונדן מיט שוואכע מוסקלען, עלטער, אדער מחלות.

- דש בעירו – צוגעוואוינט אין זיין שטאט: אויב דער עולם איז שוין צוגעוואוינט צו אים (דש בעירו – „שוין אויסגעדראשן"), מעג ער דוכנ'ען. דער לשון „דש" מיינט „שוין רעגולער" – ווען עס איז שוין נישט קיין נייע רעאקציע ביים עולם, איז עס נישט מער א פראבלעם. דער טעם: דער גאנצער חסרון איז אז עס מאכט א רעאקציע ביים עולם – ווען עס איז שוין קיין רעאקציע נישטא, פאלט אוועק דער חסרון.

- געפעניטע הענט / טאטו: א כהן וואס האט געפעניטע הענט (ווי א טאטו אדער פארב פון ארבעט) – אויב דער עולם קוקט אויף אים דערפאר, איז עס א פראבלעם. אבער אויב ער איז א ארבעטער (צבע/פעניטער) און רוב אנשי העיר זענען אויך אזוי – איז עס מותר, ווייל עס איז שוין רעגולער.

הלכה: עבירה – שפיכות דמים

דער רמב"ם ווערטער: „כהן שהרג את הנפש, אפילו בשוגג, לא ישא כפיו, שנאמר, ידיכם דמים מלאו', ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם" (ישעיה א:טו).

פשט: א כהן וואס האט געהרג'עט א מענטש, אפילו בשוגג, זאל נישט דוכנ'ען.

חידושים און הסברות:

- דער פסוק גייט אויף אלע אידן, נישט נאר כהנים: דער נביא ישעיה רעדט צו כלל ישראל – „ידיכם דמים מלאו" – ווען אייערע הענט זענען פול מיט בלוט, „ובפרשכם כפיכם" – ווען איר שטרעקט אויס אייערע הענט צו דאווענען – „אעלים עיני" – דער אייבערשטער וועט נישט צוהערן. דער רמב"ם אפליקירט דאס ספעציפיש אויף נשיאת כפים.

- שאלה: פארוואס העלפט נישט תשובה? דער פסוק זאגט „ידיכם דמים מלאו" – דאס רעדט ווען די הענט זענען נאך פארשמירט מיט בלוט. אויב ער האט תשובה געטון, פארוואס זאל עס נאך מעכב זיין? תשובה: העלפט נישט דא. ביי שפיכות דמים, אפילו בשוגג – למשל איינער וואס האט געפארן ווילד און געהרג'עט א איד – „דו וילסט א ברכה פון אים? איך וויל נישט קיין ברכה פון אים." דער חומר פון שפיכות דמים איז אזוי גרויס אז תשובה נעמט נישט אוועק דעם פגם לענין נשיאת כפים.

- דער רמב"ם זאגט מפורש שפעטער אז שאר עבירות האבן נישט דעם דין
- נאר שפיכות דמים, עבודה זרה, און שמד.

הלכה: עבירה - עבודה זרה

דער רמב"ם'ס ווערטער: „כל שכן עובדי עבודה זרה, אפילו באונס...
אפילו עשה תשובה, אינו מתכפר לו לעולם. שנאמר, לא יעלו כהני
הבמות" (מלכים ב כג:ט).

פשט: א כהן וואס האט געדינט עבודה זרה, אפילו באונס (ער איז
געצוואונגען געווארן), אפילו ער האט תשובה געטון - זאל קיינמאל נישט
דוכנ'ען.

חידושים און הסברות:

- „באונס" - **ער האט נישט מקיים געווען קידוש השם:** „אונס" מיינט
דא אז ער איז געצוואונגען געווארן צו דינען עבודה זרה - ער האט נישט
מקיים געווען די מצוה פון קידוש השם (מסירת נפש). אפילו אזוי, אפילו
מיט תשובה, בלייבט ער פסול.

- **ראיה פון „כהני הבמות":** דער רמב"ם ברענגט א ראיה פון מלכים ב (ביי
יאשיהו): כהנים וואס האבן געארבעט אין במות האט מען נישט
צוריקגעלאזט ארבעטן אין בית המקדש, אפילו נאכדעם וואס מ'האט שוין
צעבראכן די במות. דאס ווייזט אז אפילו נאך תשובה בלייבט דער פסול.

- „הברח על העבודה לעולם אין הוא משתתף עמהם בעבודה": דער כלל
איז אז איינער וואס איז אנטלאפן פון עבודה (אין בית המקדש) ווערט
קיינמאל נישט צוריקגענומען. אבער איינער וואס איז אנטלאפן פון שמד
(געצוואונגענע שמד) ווערט יא צוריקגענומען - און דאס איז די זעלבע
קאטעגאריע ווי דער רמב"ם רעדט.

הלכה: עבירה - שמד (נשתמד לעבודה זרה)

דער רמב"ם'ס ווערטער: „כהן שנשתמד לעבודה זרה... אף על פי
שחזר בתשובה, אינו נושא את כפיו לעולם."

פשט: א כהן וואס האט זיך משמד געווען צו עבודה זרה (זיך ערקלערט אלס
גוי - למשל זיך געטויפט) - אפילו ער האט תשובה געטון, דוכנ'ט ער
קיינמאל נישט.

חידושים און הסברות:

- **חילוק צווישן „עובד עבודה זרה" און „נשתמד לעבודה זרה":**
„עובד" מיינט ער האט טאקע געדינט עבודה זרה. „נשתמד" מיינט ער האט
זיך ערקלערט אלס א גוי - ער האט זיך געטויפט, אדער אנגענומען א נייע
רעליגיע - אפילו אן ער האט נישט ממש קיין עבודה זרה געטון. ביידע זענען
פסול לעולם.

הלכה: השנים - עלטער (כהן נער)

דער רמב"ם'ס ווערטער: „כהן נער לא ישא את כפיו עד שתתמלא
זקנו."

פשט: א יונגער כהן זאל נישט דוכנ'ען ביז ער האט א בארד.

חידושים און הסברות:

- **אפילו א בר מצוה:** פון דעם רמב"ם איז משמע אז אפילו א כהן וואס איז
שוין בר מצוה (גדול לענין מצוות) זאל נישט דוכנ'ען ביז ער האט א בארד.
דאס איז נישט ווי דער שולחן ערוך וואס ברענגט אז אליינס טאר ער
נישט, אבער מיט אנדערע גדולים (עלטערע כהנים) מעג ער יא.

- **טעם:** עס האט נישט צו טון מיט חיוב מצוות (ער איז שוין מחויב), נאר
מיט כבוד - ענליך צו וואס מ'האט געלערנט ביי א שליח ציבור, אז מ'זוכט א
מענטש מיט א געוויסע חשיבות און עלטער.

הלכה: היין - שיכור'ער כהן

דער רמב"ם'ס ווערטער: „מי ששתה רביעית יין חי בבת אחת אינו
נושא את כפיו עד שיסור יינו מעליו. שתה רביעית בשתי פעמים או
שנתן לתוכן מים - מותר."

פשט: א כהן וואס האט געטרונקען א רביעית רויע (נישט פארמישטע) וויין
אויף איין מאל, טאר נישט דוכנ'ען ביז דער וויין גייט אוועק. אויב ער האט
עס געטרונקען אין צוויי מאל אדער מיט וואסער - מעג ער.

חידושים און הסברות:

- **מקור פון עבודת בית המקדש:** דער מקור איז פון „יין ושכר אל תשת" -
און ברכת כהנים האט דעם זעלבן גדר ווי עבודה.

- **חילוק צווישן דעם דין דא און דעם דין ביי קריאת שמע:** ביי קריאת
שמע האט מען גערעדט וועגן „שתוי" (וואס האט געטרונקען א רביעית) און
„שיכור" (וואס איז נישט קלאר אין קאפ). דארט איז דער גדר ווי קלאר דער
מענטש איז. דא ביי ברכת כהנים איז דער גדר פון „שתוי" - דאס הייסט, ער
האט ליטעראלי געטרונקען א רביעית, אפילו שלא מזוג, אפילו אין צוויי
מאל, אדער מער ווי א רביעית אפילו מיט וואסער - טאר ער נישט דוכנ'ען
עד שיסור יינו מעליו. דער גדר איז שטרענגער דא.

- **שיעור רביעית:** דער רמב"ם גיט דעם ערשטן מאל א שיעור פון רביעית:
„אצבע ומחצה על אצבע ומחצה ברום אצבע ומחצה וחצי אצבע וחומש
אצבע." דער „אצבע" וואס ווערט דערמאנט אין תורה איז דער אגודל
(thumb/גראבער פינגער). דאס הייסט: צוויי אויף צוויי, הויך צוויי און א
האלב מיט א פינגער.

הלכה: טומאת הידים - נטילת ידים פאר דוכנ'ען

דער רמב"ם'ס ווערטער: „כהן שלא נטל ידיו לא ישא את כפיו, אלא
נטל ידיו במים עד הפרק ונושא את כפיו ואחר כך מברך, שנאמר, שאו
ידיכם קדש."

פשט: א כהן מוז וואשן זיינע הענט ביז דעם פרק (געלענק) פאר דוכנ'ען.

חידושים און הסברות:

- פאר תפילה בכלל איז נטילת ידים נאר א לכתחילה אויב מ'קען צוקומען צו
וואסער. אבער פאר כהנים ביי דוכנ'ען איז עס מער מעכב, ווייל ברכת
כהנים איז דומה לעבודה.

הלכה: חלל

דער רמב"ם'ס ווערטער: „חלל לא ישא את כפיו, לפי שאינו בכהונה."

פשט: א חלל (א כהן וואס איז פסול געווארן דורך פסולי כהונה) איז מער
נישט קיין ריכטיגער כהן און קען נישט דוכנ'ען. דער רמב"ם ציילט אויס
וואס אלץ מחלל א כהן - סיי פון זיינע עלטערן'ס צד, סיי פון זיינע אייגענע
פראבלעמען.

הלכה: כהן עם הארץ / בעל עבירות נושא כפיו

דער רמב"ם'ס ווערטער: „כהן שלא היה בו דבר מכל אלו המונעים
נשיאת כפים, אף על פי שהוא עם הארץ ואינו מדקדק במצות ואינו מן
המהדרין ואנשי הבית מרגנים אחריו - הרי זה נושא את כפיו ואין
מוסרין אותו."

פשט: א כהן וואס האט נישט קיינע פון די זעקס/זיבן מניעות, אפילו ער איז
אן עם הארץ, נישט מדקדק במצוות, מענטשן רעדן שלעכט פון אים - ער
דוכנט נאך אלץ.

חידושים און הסברות:

- **חילוק צווישן ברכת כהנים און שליח ציבור:** ביי שליח ציבור דארף
מען כבוד הציבור, מ'שיקט נישט א מענטש וואס איז נישט ערליך. אבער ביי

דער רמב"ם ווערטער: אויב דער כהן איז שליה ציבור – אויב ס'איז דא נאך א כהן, זאל יענער דוכנ'ען. אויב ער איז דער איינציגער כהן – לא ישא את כפיו, ווייל ער וועט זיך צומישן. **ואם הבטיחו שלא יתבלבל – רשאי.**

פשט: א כהן-ש"ץ זאל לכתחילה נישט דוכנ'ען ווייל ער קען זיך צומישן. אויב ער איז זיכער אז ער וועט זיך נישט צומישן – מעג ער.

חידושים און הסברות:

- דער חשש איז אז ער וועט זיך צומישן – ער דארף זאגן אמן, ער דארף דאווענען ווייטער, עס איז צו פיל אויף אמאל.

- ס'איז נישט קיין חוב אז יעדער כהן מוז דוכנ'ען – דער שליה ציבור קען זיך באגנוגענען אז דער צווייטער כהן דוכנט.

הלכה: ווען ס'איז נישטא קיין כהן

דער רמב"ם ווערטער: „ואם אין כהן כלל – שליה ציבור אומר, אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך, האמורה מפי אהרן ובניו הכהנים עם קדושך, כאמור יברכך וגו', ועונים אמן.“

פשט: אויב ס'איז נישטא קיין כהן, בעט דער שליה ציבור דעם אייבערשטן זאל אליין געבן די ברכה.

חידושים און הסברות:

- דאס איז א שיינע זאך – אויב ס'איז נישטא קיין כהן, בעט מען דעם אייבערשטן דירעקט. ענליך צו ווען א מענטש קומט צו א רבי און דער רבי וויל נישט געבן א ברכה – מ'בעט דעם אייבערשטן אליין.

הלכה: כהן קען דוכנ'ען מערערע מאל א טאג

דער רמב"ם ווערטער: א כהן וואס האט שוין געדוכנט אין איין שול קען גיין צו אן אנדערע שול און נאכאמאל דוכנ'ען – **נושא ידו אפילו כמה פעמים ביום.**

חידושים און הסברות:

- דער חידוש איז אז מ'זאל נישט מיינען עס איז בל תוסיף (מ'לייגט צו אויף די מצוה). ברכת כהנים ווערט נישט „אויסגענוצט" אין איין טאג.

הלכה: עקירת רגלים ביי רצה

דער רמב"ם ווערטער: „כהן שלא עקר רגליו במקומו לעלות לדוכן בשעה שאמר שליה ציבור רצה – שוב אינו עולה באותה תפילה. אלא אם כן התחיל להתכונן מקודם.“

פשט: א כהן מוז אנהייבן צו גיין צום דוכן ווען דער ש"ץ זאגט רצה (ברכת עבודה). אויב ער האט נישט – קען ער נישט מער דוכנ'ען אין יענער תפילה.

חידושים און הסברות:

- דער מקור איז פארבונדן מיט עבודת בית המקדש – אין בית המקדש האט מען ברכת כהנים געזאגט בשעת עבודה, דערפאר דארף ער שוין גרייט זיין ביי ברכת עבודה.

- אבער אויב ער האט זיך שוין פריער אנגעהויבן צו גרייטן (למשל, ער האט שוין געוואשן הענט), איז ער עולה ומברך. אזוי טוט מען טאקע היינט – מ'וואשט זיך שוין פריער.

- דער עיקר איז אז ער האט זיך אנגעהויבן צו גרייטן, נישט דווקא אז ער האט עוקר רגליו ביי רצה.

הלכה: כל כהן שאינו מברך אינו מבורך

דער רמב"ם ווערטער: „כל כהן שאינו מברך אינו מבורך, וכל המברך מתברך.“

ברכת כהנים איז עס א פערזענליכע מצוה פון דעם כהן – מ'קען אים נישט אוועקנעמען זיין מצוה.

- **דער רמב"ם טעם:** „כל כהן שאינו עולה לדוכן, אף על פי שביטל מצות עשה אחת, עונשו מרובה מאד שעובר על שלש עשה: כה תברכו, ושמרו את שמי, אמור להם. ואין אומרים לאדם רשע הוסף רשע והתבזה במצוות.“ – מ'זאגט נישט צו א רשע ער זאל נאך מער רשע זיין דורך מבטל זיין מצוות. דאס איז א זייער שטארקער יסוד.

- **שיטת הרמב"ם אין מנין המצוות:** ווען עס שטייט דריי מאל די זעלבע מצוה (כה תברכו, ושמרו את שמי, אמור להם), לויט דעם רמב"ם ווערט עס נישט דריי באזונדערע מצוות, אבער ער איז „כעובר על שלושה עשה“ – עס שטייט דריי מאל, יעדע מאל רעדט עפעס אנדערש.

הלכה: ווער באקומט די ברכה – הקב"ה מברך

חידושים און הסברות:

- א מעשה פון אן אלטן תלמיד חכם וואס האט געפרעגט: אויב דער כהן איז א נארישער מענטש, העלפט זיין ברכה? דער ענטפער: „הברכה אינה תלויה בכהנים, והקב"ה שנאמר ושמרו את שמי על בני ישראל ואני אברכם – הכהנים עושים מצוה שנצטוו, והקב"ה ברחמיו מברך את ישראל כחפצו.“ די כהנים טוען נאר זייער מצוה; דער אייבערשטער אליין בענטשט.

- דער רמב"ם אליין זאגט נישט אז דער אייבערשטער איז תלוי אין די כהנים. די כהנים טוען א מצוה, און דער אייבערשטער בענטשט „כחפצו“ – ווען ער וויל, און ער וויל דאך אייביג.

- „ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך“ – עס ווערט פארגעלייגט אז „הדיוט“ קען מיינען דעם כהן הדיוט, אז אפילו א פשוט'ער כהן'ס ברכה זאל מען נישט מזלזל זיין.

- [דיגרעסיע: מעשה מיט'ן ראגאטשאווער] ווען א איד האט אים געבעטן א ברכה, האט ער געזאגט: „שטייט דאך ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך – כל שכן מיר, דער רב. פארוואס דארפטו מיר? זאג דו א ברכה דיר אליין מיט כל שכן!“

הלכה: ווער איז בכלל הברכה – אחורי הכהנים / מחיצה

דער רמב"ם ווערטער: „העומדים אחורי הכהנים אינם בכלל הברכה. אבל העומדים מצדיהם – בכלל הברכה. ואם יש שם מחיצה, אפילו אינה של ברזל – פניו נראין, בכלל הברכה.“

פשט: ווער שטייט הינטער די כהנים באקומט נישט די ברכה. ווער שטייט פון די זייטן – יא. א מחיצה פאר די כהנים שטערט נישט.

חידושים און הסברות:

- די ברכה גייט אדורך ווענט (מחיצה שטערט נישט), אבער זי גייט נישט בעקווארדס (אחורי הכהנים).

הלכה: מנין פאר ברכת כהנים / כהנים אלס טייל פון מנין

חידושים און הסברות:

- מ'קען רעכענען די כהנים פארט פון דעם מנין.

- אויב אלע צען זענען כהנים – כולם נושאים את כפיהם. מ'פרעגט: ווער זענען די מקבלי הברכה?, לחיילות של צפון ולחיילות של דרום" – דאס ווערט נישט גאנץ קלאר אויסגעטייטשט.

- נשים קענען זיין אין בית המדרש און זאגן אמן – זיי האבן נישט קיין טענה נישט צו זאגן אמן.

הלכה: כהן שהוא שליה ציבור

פשט: א כהן וואס בענטשט ווערט אליין געבענטשט; א כהן וואס בענטשט נישט ווערט נישט געבענטשט.

חידושים און הסברות:

- דער מקור איז פון „ואברכם" – נישט אברהם, נאר ואברכם – כל המברך מתברך.
- דאס איז נישט א ספעציעלע מעלה פון כהונה – סתם א איד באקומט אויך ברכה. דער פונקט איז אז דער כהן וואס דוכנט באקומט אן עקסטרא ברכה דורך זיין מצוה.
- דער כהן דארף אבער געדענקען צו זאגן „באהבה" – ער זאל עס נישט טון צוליב דעם אז ער זאל באקומען צוריק א ברכה, נאר מיט אהבה צו כלל

ישראל.

סיום

דער שיעור ווערט פארענדיקט מיט א טעכנישע הערה אז א באשטימטער נוסח (תפילה) וואס דער רמב"ם ברענגט איז געדרוקט נאך ספר אהבה, כאטש עס באלאנגט אייגנטלעך דא, און דאס וועט באהאנדלט ווערן אין דעם קומענדיגן שיעור. דער שיעור ווערט פארענדיקט מיט „ברוך רחמנא דסייען" – דער נוסח וואס דער רמב"ם אליין שרייבט ביים סוף פון א ספר/אפטיילונג.

תמלול מלא

פרק ט"ו פון הלכות תפילה וברכת כהנים – זאכן וואס זענען מעכב נשיאת כפים

איינפירונג צום פרק

מיר לערנען יעצט פרק ט"ו פון הלכות תפילה וברכת כהנים, און זאגן א שכוה פאר די לויים וואס העלפן אונז דא מיט אונזער שיעור, ר' יואל הלוי. און אונז גיימיר לערנען זאכן וואס זענען מעכב נשיאות כפיים. דער וועג וויאזוי די כהנים דא קענען זיין נושא כפיים קענען נאר ווייל ס'איז דא לויים בדחנים וואס שטייען דא און זינגען אונזער. און זיי זענען הלכות בענטשן וואס הייבן אויף די הענט און זיי געבן די מסכת כהנים מתנת יד אזוי.

אקעי, בקיצור, ס'איז ממנו ילמדו וכן יעשו. דא גיימיר אונז לערנען די לעצטע פרק פון הלכות נשיאות כפיים פון די ברכת כהנים וואס די כהנים בענטשן אידן, און אין דעם פרק גייט שטיין זאכן וואס זענען מעכב.

אזוי ווי אין תפילה האט דער רמב"ם געהאט אז עס איז דא געוויסע זאכן וואס זענען מעכב תפילה, למשל נישט ריינקייט וכו'. די זעלבע זאך איז דא זאכן וואס איז מונע.

וואס מיינט מונע? ס'מאכט אז די מצווה זאל נישט זיין כתיקונה.

ניין, ס'איז נישט יוצא. מונע מיינט אז מען איז נישט יוצא, ס'איז אזוי ווי לא יצא.

יא, איך מיינ ס'איז נישט קיין גוטע נשיאות כפיים. ער זאל נישט, אנדערע ווערטער איינער וואס ס'האט איין פון די ענינים זאל מען נישט נושא כפיים זיין. אבער בדיעבד אויב ער האט יא געטון האט ער געטון, דא ווארט עס מלכתחילה נישט.

אזוי ווי ענליך ביי תפילה, מעכב, אויב מען האט נישט די דאזיגע תנאים זאל מען נישט דאווענען, רייט? סאמטימס דארט מיינט אז מען דארף איבערדאווענען, דא איז נישט שייך, איך ווייס נישט אויב ס'איז שייך, אבער דא ווארט עס אז ער איז נישט נושא כפיים.

און די ליסט איז אזוי:

- **הלשון** – די שפראך, מען גייט באלד זעהן וואס עס מיינט
- **פגמים** – אויב דער כהן האט א געוויסע מום
- **עבירה** – אויב ער האט געטון געוויסע עבירות
- **השנים** – אויב ער האט נישט די ריכטיגע עידוש, ער איז נישט די ריכטיגע עידוש
- **היין** – טאמער ער איז שיכור, האבן מיר שוין דערמאנט בעצם
- **וטומאת הידיים** – טאמער זיינע הענט זענען טמא

הלכה א: הלשון כיצד – עלגות (שפראך-פראבלעמען)

אזוי הלשון כיצד? דער רמב"ם מאכט אזוי א שיינע משנה. וואס איז דאס הלשון מעכב? כגון אלו העילגים, מענטשן וואס האבן פראבלעמען

מיט'ן רעדן, זיי רעדן נישט גוט, מענטשן וואס האבן פראבלעמס מיט ספיטש טעראפי דארפן עס. דא רעדן נישט איינער וואס מוציא אותיות כתיקונן, אזוי ווי איינס וואס קען גארנישט... ער ווייסט נישט דעם חילוק פון אן א' און אן ע'. ספיטש טעראפי, ער קען נישט ארויסזאגן א ש' כהוגן. רייט.

איינער וואס איז נושא כפיים... זאל נישט דוכנען, ווייל ער גייט נישט גוט זאגן "שלום". ער גייט זאגן "שלום", איז דאס נישט קיין וועג. ער מאכט פון "שלום" נישט "שלום".

אדער וואס? ווי איז דא אן אל"ף אין ברכת כהנים? ער גייט זאגן... אין "ישא" זאגט מען נישט די אל"ף. אין "ישא" זאגט מען נישט די אל"ף. "ישא ה' פניו אליך", ער גייט זאגן "אליך". ער גייט ציילן "אליך". איז דא אן עי"ן? "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום". סאו, ס'איז נישט שייך. ס'איז נישט שייך אן עי"ן, ער רופט די אל"ף פאר אן עי"ן. אקעי.

סתם, לאו דווקא די סארט עלגות. בכלל, מענטשן וואס רעדן נישט קלאר און דער עולם פארשטייט נישט וואס ער רעדט, איינער וואס נושא כפים איז.

חידוש: נשיאת כפים איז נישט א חיוב אויף יעדן כהן פרטי

דא זעט מען זייער קלאר אז דאס איז א מצוה, ס'איז נישט ממש א חיוב אויף יעדן כהן. ווען ס'וואלט געווען א חיוב, וואלט מען געמוזט זאגן, "כהן, דו ביסט א כהן". אבער אז מ'הערט נישט... שטייט נישט אז דאס אויך נישט. ס'איז א טקס, ס'איז א חלק אין די סדר. דו קענסט נישט, אז דו ביסט א כהן וואס נעבעך קען נישט רעדן, איז דאס נישט. ס'איז איינער וואס איז נישט כבוד הציבור, אדער וואס ער גייט צומישן דעם עולם, ס'וועט פעלן כוונה, און נאך זאכן. אדער ס'איז א מין מיאוס, א מיאוס אין די שפראך. אה, ס'איז נישט פאסיג. ברכת כהנים דארף זיין א שיינע זאך. ס'איז נישט קיין זאך וואס איז פראבלעמאטיש.

דיסקוסיע: פארגלייך צו בעל תפילה

אפשר איז דאס אזוי ווי מיר האבן פריער געלערנט, א בעל תפילה וואס ווערט שטארק מבולבל, ברענגט מען שנעל אן אנדערע בעל תפילה.

יא, אבער איך זאג אז ברכת כהנים איז ממש א מצוה לכאורה אויף דעם כהן. מיר זאגן אז ס'איז נישט ממש א מצוה אויף יעדן כהן פרטי צו גיין. ער איז יחנן, ער זאל נישט רעדן. ער גייט, וואס איז מער אז ער זאל זיין א שליח ציבור, ס'איז נישט אזוי ווי א כהן וואס מוז דאס טון.

הלכה ב: המומין כיצד – פיזישע מומין

"המומין כיצד?" אה, וועלכע מומין זענען מאכיל? "כהן שיש בו מומין בידיו וברגליו". דאס איז נישט מומין אזויווי אין די עבודה, וואס מ'איז מקריב מומין, וואס איז א חלק פון די כהונה. דא איז נאר פלעצער וואו מענטשן זאלן עס זען. ברגליו, ווייל ער האט דאך נישט קיין שיד. יא.

"גושניות, בוהקניות". אוי, "עקושות". טאקע, זאלן מיר שוין זיין מצליח. "קרומות", האט פינגערס עפעס? יא, עפעס איז עס מאגער, נישט גוט.

וואס האבן זיי גענטפערט? איך ווייס נישט. איך ווייס יא. תשובה העלפט נישט. איך גלייב נישט אין תשובה אזוי שטארק ווי דיר.

וואס מיינט תשובה געטון? וואס האט ער געטון תשובה צו טון, עקזעקטלי? ער האט דאך קיינמאל נישט געווען קיין רוצח. שווג מיינט ער האט געפארן ווילד און ער האט געהארגעט א איד. נא, דו ווילסט א ברכה פון אים? איך וויל נישט קיין ברכה פון אים. איך גלייב נישט אזוי שטארק אין תשובה. חברה בעלי תשובה, קומטס צו מיר. איך גלייב אין ענק.

ער גייט זאגן מפורש שפעטער שאר עבירות אין להם. ער גייט אריינגיין אפילו שפעטער נאך מער מפורש אין דעם. אקעי.

הלכה ד: עבירה – עבודה זרה

כל שכן עובדי עבודה זרה, אפילו באונס. אונס מיינט אז ער איז געווען א מדמה, רייט? ער האט נישט מקיים געווען די מצוה פון קידוש השם. **אפילו עשה תשובה, אינו מתכפר לו לעולם.** אויף דעם איז דא א ראייה, **שנאמר, "לא יעלו כהני הבמות".**

דאס הייסט, ס'שטייט ביי יאשיהו, אז די וואס האבן געמאכט במות האט מען נישט געלאזט ברענגען צו די בית המקדש. א כהן וואס האט געארבעט אין א במה האט מען נישט געלאזט ארבעטן אין די בית המקדש. מ'לערנט מען פון דעם אז א במות, אזוי ווי עס איז אסור עבודה זרה, איז אפילו נישט ממש עבודה זרה, אבער מ'רעדט פון א במות פון עבודה זרה, און מ'מיינט אז אפילו זיי האבן שוין תשובה געטאן זאלן זיי נישט קומען. ביידע איז א גרויסע פלא, ווייל ביידע לכאורה מיינט מען ווי לאנג איז עבודה זרה? ווי לאנג איז במות? במות איז פריער משומר?

דיסקוסיע: ווען איז געווען די במות?

ניין, ניין, ס'מאכט נישט אויס. ניין, ניין, כהלל במות, כהלל במות מאכט נישט אויס. יא, ס'מיינט יא, ס'מיינט אז זיי האבן תשובה געטאן. ניין, ניין, ניין, מ'רעדט נישט פון תשובה, מ'האט שוין צעבראכן די במות דארט. מ'האט שוין צעבראכן די במות, ס'שטייט דארט קלאר מ'האט שוין צעבראכן די במות.

אזוי ווי דער רמב"ם ברענגט ווייטער, **"הברוח על העבודה, לעולם אין הוא משתתף עמהם בעבודה."** יא. **"הברוח על העבודה"** איז נישט נמנה על ישראל, **"הברוח על השמד"** איז נמנה על ישראל, און דאס איז די זעלבע קאטעגאריע.

הלכה ה: עבירה – נשתמד לעבודה זרה

איז דער רמב"ם ברענגט ווייטער, **"וכהן..."** יא, די זעלבע זאך. **"כהן שהשתמד לעבודה זרה"**, ער איז געווארן א גוי, ער האט נישט נאר געדינט עבודה זרה, ס'איז דא א זאך פון עובד עבודה זרה, און ס'איז דא נשתמד לעבודה זרה. נשתמד לעבודה זרה מיינט ער איז געווארן, ער האט זיך געטויפט צו קריסטן למשל.

יא, אבער די חילוק איז, ער האט נישט געטון קיין שום עבודה, ער האט נאר אויפגעפיקט א נייע... ער האט זיך ערקלערט, ער האט זיך ערקלערט א גוי. ער האט גענומען א נייע סאשעל סעקיריטי פון די קריסטן. ער האט זיך ערקלערט א מוסולמענער, איך ווייס נישט וואספארא זאך. **"אף על פי שחזר בתשובה, אינו נושא את כפיו לעולם."**

יא, גוט. די שאלה איז נאר, וואס איז די חילוק? ס'איז נאר שפיכות דמים אפילו בשוגג, עבודה זרה אפילו בשוגג, אדער שמד.

הלכה ו: השנים – עלטער

גוט, ווייטער. **"אינו נושא את כפיו לעולם."** ווייטער, **"ישנן השנים, כיצד?"** זאגט דער רמב"ם, **"כהן נער לא ישא את כפיו עד שתעלה בו שיער בזקנו."** איז משמע פון דעם רמב"ם, מ'רעדט אפילו ער איז שוין בר מצוה, נישט אזא קטן, אפילו ער איז שוין בר מצוה איז משמע אז ער איז נישט נושא כפיים. דער שולחן ערוך ברענגט אביסל אנדערש די הלכה, אז נאר אליינס, מיט גדולה מעג ער יא גיין. קיצור, אנדערע הלכות.

"בוהקנות" מיינט די... ווייסט שטארק ווייס, יא? ס'איז ווייס, ער האט עפעס סטעינס אויף די הענט. די נאמען פון די שטארק ווייסע מענטשן, די באלקאם, עס מיינט נישט דעיס, עס מיינט אז עס פעלט עפעס ראנג, א בוי הקנאים מיינט עס שיינעדיגער קאלער, עס מיינט עפעס ראנג קאלער, אדער... אדער... אדער מ'האט קוקן, עה, אפשר דאס זאל אזוי מ'געוואוינט זיך נישט קוקן, און ס'מאכט מען נישט קוקן, ס'גייט די טרעק.

רירו יוצא בזקנו ושפתיו מדבר

נאך א זאך, מי שהיו... מי שהיו רירו יוצא בזקנו ושפתיו מדבר, ער קען נישט רעדן דא, ער רעדט עס איז שפייעכץ, ער זיין בארד ער מאכט זיך באקוועם, ניין, ער איז דאך א מחלה אזוי ווי ער פארציילט מים וואס ער האט, יא, יא, חיים סימני באכשן מיינא, אולי ס'קאפאוו, איין גוטער בער אים.

אבער דא... עס איז שטעט ביי עני מענטש וואס האט שוואכע מוסקלען, ער איז זייער אלט, אה, ווייל ס'נעמט אסאך שטארקע מוסקלען ווייל מ'זאל זיין עני ארויסצוריען, אה, אז עס קען קומען פאר עפעס פאר זייער מחלה, אדער אדער אדער עני מחלה ברענגט עס, אויב מען ווערט זייער שוואך, יא, מענטשן זענען עס פאראמטשעלן עס זיין מיט זיין אויסגעוועקט, עס האט נישט די אונז, עס האט אן עקסטערע מוסקל זיין, אדער מויל, יא.

דש בעירו – ווען דער עולם איז שוין צוגעוואוינט

און אויב דאס ביעורא, אויב דער איז שוין צוגעוואוינט אין זיין שטאט, דאס ווי מידת הדאש, עס האט נישט... דאש באמיינט שוין רעגולער ביי אים, יא, פון ווי קומט דער לשון "נייס" נישט? שוין געדראשן, שוין אויסגעדראשן, שוין אויסגעדראשן, גוט, ס'אינטערסאנט, ס'קען א רעאקציע ביי עני מענטש, ביי עני אלטע פאני מענטש, "הכל רגילים בזה סימן באחת או בזה שרירות", א מין... מ'איז שוין מסתכל בו, די גאנצע זאך עס מאכט א רעאקציע, דא איז שוין נישט קיין רעאקציע.

אדער אויב מ'גייט מחנך די קינדער אז מען זאל מער סענסיטיוו, אפשר זאל עס שוין אויך זיין א פראבלעם, מעיבי, אבער אונז רעדן דאך פון דער עולם העשייה, נישט פון דער עולם התיאוריה ווי דער עולם איז דער וועלט וואלט געווען וועלט.

געפעניטע הענט

חיים, נישט אייד אויף צווי הויז, איינער וואס האט געפעניטע הענט, צו וועט עסטעס און פער'ס זענען די נעמען פון פערנדער קאלערס, "ליסער סקאפאוו", באמת מיינט די ארבעטער וואס איז אריינקומען מיט א פעניטישן הענט, אויב מ'גייט קוקן אויף אים, אדער א טאטו אדער אזוי, רייט.

די נאר א וועטשעלע וועג עס איז די מוקח און יעדער איינעם די פנים, און אזוי איז... אז מיט דער מיט ווי צו ניסטערש, און מיט די עובדים מיר איינע שטאם ווייסט עובדים, א פעניטער'ס טוט, זאגט גוט, ער האט שוין...

הלכה ג: עבירה – שפיכות דמים

יעצט גייט מען לערנען א עבירה איז אויך א מאכט, וואס הייסט א עבירה? אה, דא אינטערסאנט, דא א מאם כשר'גער עבירה, כשר'גער א נפש, אפילו בשוגג, אפילו בשוגג, אפילו בשוגג, **לא יסור כפיו** זאל נישט דיכען, **שנאמר**, דער נביא זאגט אויף אידן אין יחזקאל. און ער זאגט נישט אויף א כהן. יא, ער זאגט אז **ידיכם דמים מלאו**, ווען מענטשן האבן אויף זייערע הענט בלוט, אזוי ווי מיר האבן דערציילט געווען, זאגט דער אייבערשטער, אז **ובפרשכם כפיכם**, ווען ענק גייען אויסטרעקן די הענט צו דאווענען, אזוי ווי אונז האבן מיר געזאגט פריער, אה, דער אייבערשטער וועט נישט אנעמען ענקער תפילה, ער גייט קוקן אויף די בלוט.

דיסקוסיע: פארוואס העלפט נישט תשובה?

וואס איז די ענק טענה'ן אז ס'איז אן אינטערעסאנטע הלכה, ווייל פארוואס האבן זיי געזאגט אז אויב ער האט שוין תשובה געטון הייסט עס נאך ידיכם דמים מלאו? דער נביא זאגט, ווען ענקערע הענט איז פארשמירט מיט בלוט, ער זאגט אז מען קען קיין תשובה טון, אפילו נישט בשוגג. אקעי?

אצבע וחומש אצבע. עס נעמט צוויי אצבעות.

וואס איז דאס אן אצבע? "והוא אצבע שמוזכר בכל התורה כולה, והוא אגודל". ווי היינט רופט מען עס א "thumb", דער גראבער פינגער. צוויי אויף צוויי, וואס איז הויך צוויי און א האלב מיט א פיפטל. דאס איז דער שיעור וויפיל ס'גייט אריין, דאס הייסט א רביעית. פיגער אויס, מאך א שיעור, קוק ארום, וועסטו זען, דאס איז א רביעית. אקעי.

הלכה: טומאת הידים — נטילת ידים

יעצט, נאך א זאך וואס מ'האט געלערנט מאנטאג. די פיפטע זאך, טומאת הידים. זעקסטע זאך, טומאת הידים. כיצד?

"כהן שלא נטל ידיו לא ישא את כפיו, אלא נוטל ידיו במים עד הפרק ונושא את כפיו, ואחר כך מברך, שנאמר 'שאו ידכם קדש'". דו זאלסט מאכן דייע הענט הייליג, דאס הייסט מיט נטילת כפיים, מיט וואשן הענט, און דאן ברך את ה'.

פאר תפילה איז דא א מצוה פון וואשן הענט, אבער ס'איז נאר א לכתחילה אויב מ'קען צוקומען צו וואסער. פאר די כהנים איז דאס מער מעכב, זעט אויס, ווייל ס'איז דומה לעבודה.

הלכה: חלל — פסול'ער כהן

ווייטער, וועלכער כהן קען נישט עולה זיין? נאך איין זאך, דאס איז נישט איינע פון די זעקס זאכן, דאס איז סתם א יוצא מן הכלל, אז א פשוט'ער איז נישט קיין כהן.

ווער איז א כהן? נאר א כהן וואס איז א כשר'ער כהן, אבער א חלל איז נישט קיין כהן, "ולא ישא את כפיו, לפי שאינו בכהונה". ער איז שוין מער נישט קיין ריכטיגער כהן.

זאגט דער רמב"ם ווייטער, "כהן שלא היה בו דבר מכל אלו". בעיסקלי, ער זאגט דא וואס איז אלץ מחלל א כהן. אדער אז זיינע עלטערן האבן נישט געווען כשר וכו', אדער זיינע אייגענע פראבלעמען.

הלכה: כהן עם הארץ / בעל עבירות נושא כפיים

אז וואס? א כהן וואס האט נישט געהאט "דבר מכל אלו המונעים נשיאת כפים", האט נישט איינע פון די זעקס מניעות, אדער זיבן, "אף על פי" — יעצט זאגט דער רמב"ם, דאס האבן מיר געלערנט מאנטאג — "אף על פי שהוא עם הארץ ואינו מדקדק במצות, ואינו מן המהדרין, ואנשי הבית מרננים אחריו, הרי זה נושא את כפיו".

אף על פי וואס ער איז איינער, חכמה איז נישט קיין חכמה, ער איז נישט קיין גרויסער חכם, ער איז נישט קיין קליינער נאר. ער איז איינער וואס איז מדקדק במצוות, ער איז נישט קיין גרויסער מצוה טוער. ער איז איינער וואס איז עובר עבירות, מ'רעדט פון אים, מענטשן זינגען אונטער פון אים. און געווענליך מיינט עס אז ער איז נישט קיין קדוש. אויב ס'איז איינער וואס מ'זינגט ימים, איז ער זיכער. אבער מ'זינגט אז ער איז נישט ריין. דער רמב"ן מיינט, מען זאגט אויף אים נישט גוטע זאכן, נישט קיין שיינע זאכן, ער איז א קראנטליך, ער איז א שטיקל גנב, קען נאך אלץ האבן... הרי זה נושא כפיו, ואין מוסרין אותו. פארוואס? ער טוט דאך א מצוה. זייער שטארק.

חילוק בין נשיאת כפים און שליח ציבור

דער רמב"ן זאגט אזוי, "וכל כהן שאינו עולה לדוכן, אף על פי שביטל מצות עשה אחת, עונשו מרובה מאד, שעובר על שלש עשה, שנאמר 'כה תברכו את בני ישראל', 'ושמו את שמי על בני ישראל', 'אמור להם'. ואין אומרים לאדם רשע הוסף רשע והתבזה במצוות." זייער שטארק.

אבער דער רמב"ם לערנט וואס ער לערנט, אז מ'זוכט א מענטש מיט א גרויסן בארד, אן עלטערער כהן. ענליך צו וואס מ'האט געלערנט ביי א שליח ציבור אויך, אז ס'האט נישט מיט די חיוב במצוות, ס'האט מער מיט א כבוד, אזא זאך.

הלכה ז: יין — שכרות

אקעי. "יין כיצד?" וואס הייסט יין? יא. "מי ששתה רביעית יין חי בבת אחת", איינער וואס האט געטרונקען רויע וויין, איז נישט מוזיק. ווען ער האט געטרונקען א גאנצע רביעית אויפאמאל איז אסאך וויין, איז ער געווארן איבערגעטרונקען, איינעם נוסף תקפה אטשו יתר יענעם עיילה ביז די וויין גייט אוועק.

הלכה ז (המשך): השנים — כהן נער

ווייטער, ער שטעלט אן השנים, איז אויך אן ענין. השנים כיצד?

זאגט דער רמב"ם: כהן נער לא יטול את כפיו, עד שתתמלא זקנו.

א כהן וואס איז נאך א קינד, ביז ער האט שוין א בארד.

איז משמע פון רמב"ם אז מ'רעדט אפילו ער איז שוין בר מצוה, נישט א קטן. אפילו ער איז שוין בר מצוה איז משמע אז ס'איז נישט נאר די נשיאת כפים דארט.

דער שולחן ערוך ברענגט אביסל אנדערש די הלכה, אז נאר אליינס, מיט גדולים מעג ער יא גיין. בקיצור, אנדערע הלכות.

אבער דער רמב"ם לערנט דאך וואס ער לערנט, אז מ'זוכט א מענטש מיט א גרויסן בארד, דער עלטערער כהן, ענליך וואס מ'האט געלערנט ביי א שליח ציבור אויך, אז ס'האט נישט מיט חיוב און מצוות, ס'האט מער מיט א כבוד, אזא זאך.

הלכה ז (המשך): יין — שיכור'ער כהן

אקעי. היין כיצד? וואס הייסט יין? יא.

מי ששתה רביעית יין חי בבת אחת, אז איינער האט געטרונקען רויע וויין, נישט מזוג, ער האט געטרונקען א גאנצע רביעית אויף אמאל, ס'איז אסאך וויין, איז ער בגדר שיכור, אינו נושא את כפיו עד שיסור יינו מעליו, ביז די וויין גייט אוועק.

לפי ששיכור אסור לו בעבודה, ווייל ס'איז א הלכה לענין עבודה אין בית המקדש אז א כהן טאר נישט "יין ושכר אל תשת", אין בית המקדש לעבודה, אזוי זאגט דער לשון הפסוק. איז בברכה איז אויך די זעלבע גדר אז דו טארסט נישט טון ווען דו האסט געטרונקן.

שתה רביעית בשתי פעמים, אויב האט ער אויסגעטרונקען די רביעית נישט אויף איין שנעלע שלינג, נאר אין צוויי ביסלעך, או שנתן לתוכן מים, מותר, ווייל ער ווערט נישט אזוי שנעל אריינגעכאפט אין בגדר שיכור.

חילוק בין קריאת שמע און נשיאת כפים

ממילא, לענין קריאת שמע איז געווען אנדערע, מ'האט נישט גערעדט וועגן וויפיל זאל מען טרינקען, נאר ווי קלאר מ'איז. יא, ס'איז געווען שתוי, שתוי איז שתה רביעית יין, און שיכור וואס איז נישט קלאר.

דא איז נישט שיכור, ס'האט גארנישט קיין שייכות. דא איז לכאורה די גדר פון שתוי דארט, אבער שתוי האט שוין געטרונקן, ליטעראלי. שתוי איז ששתה רביעית, אפילו שלא מזוג, אפילו ששתה בשתי פעמים, או ששתה יותר מרביעית, אפילו האסטו דערין וואסער, אדער אפילו ס'איז צעטיילט אין שלינגעס, הייסט ער שיכור, טאר ער נישט דוכנ'ען עד שיסור יינו מעליו.

שיעור רביעית

פיין גוט. און דא האסטו דיסקאווערד די ערשטע מאל פון די רמב"ם אזא זאך ווי א רביעית. אהא.

קודם כל, דער רמב"ם פארציילט וואס דאס איז א רביעית. וואס איז א רביעית? אזוי: "אצבע ומחצה על אצבע ומחצה ברום אצבע ומחצה וחצי

ואם אין שם אלא עשרה, אה, דא זעט מען אז די נשים קענען זיין אין ביהמ"ד און זיי זאגן אמן הויך, ווייל זיי האבן נישט קיין טענה נישט צו זאגן אמן שטיל. דער עולם הערט, אבער די נשים האבן נישט קיין טענה צו זאגן אמן שטיל.

ואם אין שם אלא עשרה כהנים ויותר, אה, דאס הייסט, ס'קען זיין אז כלל הכהנים, אויב ס'איז דא גענוג, זאל בלייבן צען, לאזט מען צען אזוי אין שול, זאלן זיי זיין אזוי ווי די מקבלי הברכה.

הלכה: כהן שהוא שליח ציבור

יעצט, וואס טוט מען אויב דער כהן איז אליין דער שליח ציבור?

איז דא נאך א כהן, אויב ס'איז דא נאך א כהן, ער קען זיין שליח ציבור און דער צווייטער זאל דוכנ'ען. מיר האבן געלערנט, ס'איז נישט קיין חיוב אז יעדער כהן זאל דוכנ'ען. דער שליח ציבור וועט יענער דוכנ'ען, ס'איז נישט קיין פראבלעם.

אויב איז נישט דא מער ווי איין כהן, איז לא ישא את כפיו, ער זאל נישט, ווייל וואס גייט ער זיך צומישן? מיר האבן געלערנט שוין איין הלכה אז מ'דארף זאגן אמן, וועט ער זיך צומישן.

ואם הבטיחו שלא ישא את כפיו, אויב ס'איז זיכער אז ער קען גוט דאווענען און ער וועט זיך נישט צומישן, דעמאלט איז רשאי.

הלכה: ווען ס'איז נישטא קיין כהן

ואם אין כהן כלל, אזוי ווי אונז וואס מיר האבן נישט קיין כהן אין די דוכנ'ען נישט, ש"ץ אומר, דעמאלט בעט דער אייבערשטער זאל געבן די ברכה אליין. ווייל ס'איז דאך דא, מיר האבן נישט קיין כהן, זאגט ער, די כהנים זענען קרוביו, געבן אונז די ברכה, די דרייפאכיגע ברכה פון די תורה וואס האט געזאגט להרין למור על כהנים, און מיר זאגן אמור להם ברכה משולשת בתורה הכתובה על ידי משה, ער זאגט אמור להם, אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך, האמורה מפי אהרן ובניו הכהנים עם קדושך, כאמור יברכך וגו', ואנו עונים אמן. און מיר זאגן נאך, מיר זאגן כהן ירצה, אזוי ווי מיר האבן אויסגעשפילט די סיסטעם.

עניוועי, ס'איז נישט מסכים על מה שכתבנו, דאס איז א זייער שיינע זאך. אויב ס'איז נישט דא קיין כהן, זאל דער אייבערשטער געבן די ברכה. אזוי ווי ווען א מענטש קומט צו א רבי, און דער רבי וויל נישט געבן א ברכה, דאס איז נישט אליין העלפן, עפעס אן אנדערע זאך.

הלכה: כהן קען דוכנ'ען מערערע מאל א טאג

איי, געט כהן שנושא כפיו בבית הכנסת... סארי, איך גיי פאראויס צו שנעל, וואס איך וויל ענדיגן.

יא, אה! וואס האט עס געמאכט אז ער זאגט א כהן איבער די דוכנען, נאכדעם וויל ער גיין צו א בית הכנסת אחר? פארוואס איז ער געגאנגען נאך א שול? עס האט נישט קיין צייט צו טון מיט די צייט. ער מוז צופרי שפילן, ער וויל גיין ברכת כהנים. נושא ידו להנאת וואך אפילו כמה פעמים ביום. ס'איז נישט קיין ברכה, עס ווערט נישט אויסגענוצט די כהן, די ברכה פון די כהן אין איין טאג. ער קען גיין אין צוויי שולן.

איך כאפ נישט דעם חידוש, וואס האט מען געמיינט אז עס ווערט אויסגענוצט? עס איז קלאר. אה, ער זאגט אז מען קען טראכטן אז עס איז בל תוסף. וואס זאגט מען דארף נישט צולייגן. אוקעי.

הלכה: עקירת רגלים ביי רצה

נאך א זאך, מען האט פריער געלערנט אז מען דארף עוקר זיין רגליו ווען עס קומט ביי רצה, און בברכת עבודה דארף דער כהן אנהייבן צו

ווייסטו וואס דאס הייסט? די משל פון שליח ציבור און די אלע, נאר ערליכע אידן. דו שיקסט נישט קיין מצוה, דו ווילסט נישט קיין מצוה פאר א מענטש וואס איז נישט קיין כבוד הציבור, א מענטש וואס איז נישט קיין כבוד הציבור. זאל איך אים נישט שיקן אלס שליח ציבור, אבער ער האט דאך א מצוה פון א כהן.

הלכה: הקב"ה מברך — די ברכה איז פון הקב"ה

זייער גוט. איי, האט א מענטש געפרעגט, איך האב אמאל געהערט פון אן אלטן תלמיד חכם, ער האט געזאגט, "אזוי ווי דו זאגסט, 'כה תברכו', דו זאגסט עס, דו זאגסט עס, העלפט עס?" ער האט געזאגט, "א ברכה, דער נאר, דער אידיאט ענטפערט ער, עס איז איינגעקומען א ברכה, תלויה בכהנים, והקב"ה שנאמר 'ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם'. הכהנים עושים מצוה שנצטוו, והקב"ה ברחמיו מברך את ישראל כחפצו." דאנט ווארי, דער אייבערשטער וועט שוין מאכן זיכער אז ער ווייסט וואס צו טון. דער רמב"ן וויל דאך אויך זאגן אז אונז זענען נישט מפיל דעם אייבערשטן, אונז מאכן אים נישט טשענדזשן די מיינד.

זייער גוט. ער זאגט נישט אפילו אז דער אייבערשטער איז תלוי וועגן די כהנים. די כהנים טוען א מצוה, און דער אייבערשטער בענטשט. פעלט עפעס צו טון? נאר כחפצו, ווען ער וויל, און ער וויל דאך אייביג. אבער זייער גוט.

ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך

דאס וואס שטייט "ברכת הדיוט אל תהי קלה בעיניך", דאס איז אויך געווען ביי רבי ישמעאל כהן גדול, אז דער אייבערשטער האט דאך באקומען א ברכה פון רבי ישמעאל. עניוועי, עס קען זיין אז דאס מיינט די גמרא, ברכת הדיוט הכהן, דו זאלסט טראכטן אז דער כהן איז א הדיוט, ער איז גארנישט, ער איז א הדיוט.

ווען א איד איז געקומען צום ראגאטשאווער און האט אים געבעטן א ברכה, האט ער געזאגט, "שטייט דאך 'אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך', כל שכן מיר, דער רב וואס איז אן עובד ה'. "זאגט ער, "פארוואס דארף איך געבן א ברכה? מיט 'כל שכן' זאג דו א ברכה דיר אליין, וואס דארפטו מיר?"

עס קען זיין אז פשט איז, ער איז א הדיוט ווי דער רבי.

הלכה: ווער איז בכלל הברכה — אחורי הכהנים / מחיצה

עניוועי, זאגט דער רמב"ן ווייטער, "אמנם, לכאורה כהנים העומדים אחורי הכהנים המברכים, לא יברכו." דער וואס שטייט פון די אנדערע זייט פון די כהנים, ער האט נישט גערעדט אז ווען די כהנים בענטשן זאלן זיי זיך ארויפקלאפן אהין. ער האט געמיינט אז נאר דער וואס כאפט עס פון אים זענען אין די... ניין, זאגט דער רמב"ן, דער וואס שטייט ביהינד אים איז נישט בכלל הברכה. אבער אונז האבן די מצות עשה, נישט ממש פנים, אבער ער קוקט דורך זיי, אריין בכלל הברכה.

ואם יש שם מחיצה, אפילו אויב ס'איז דא א מחיצה, ווייל די כהנים זענען דארט, און ס'איז דא א פוסטן אז ער גייט פנים כנגד פנים, און אין פראנט פון די כהנים איז דא א מחיצה, אפילו אם אינה של ברזל, הרי פניו נראין בכלל הברכה, ס'שטערט נישט. די ברכה גייט אדורך ווענט, אבער ס'גייט נישט בעקווארדס.

הלכה: מנין פאר ברכת כהנים / כהנים אלס טייל פון מנין

אקעי. האבן מיר געלערנט אז אסאך זאכן דארף מען א מנין. נאך ברכת כהנים, נשיאת כפים, עשרה כהנים, מ'קען רעכענען די כהנים פארט פון די מנין.

וואס טוט מען אויב ס'איז נישטא גענוג כהנים? כולם נושאים את כפיהם, מנין מברכין? לחיילות של צפון ולחיילות של דרום. וואס איז שייך צפון און דרום? מ'ווייסט נישט.

גיין צו די דוכנען.

אינטערסאנט, האמיר נישט. **כהן שלא עקר רגליו במקומו לעלות לדוכן בשעה שאמר שליח ציבור רצה, שוב אינו עולה באותה תפילה,** קען מען נישט גיין פארוואס ער איז נישט גרייט. אינטערסאנט. עס ווערט זייער נישט שטארק מעכב דעי עוקר רגליו ביי רצה. אבער די עיקר רגליו דארף ער שוין אנהייבן צו גיין, ער דארף שוין אנהייבן צו גיין אויף פלייש צו גיין צום דוכן. אלא אם כן, ער האט זיך לכתחילה זעט אויס ער דארף נישט אנהייבן דעמאלטס. אזוי טוט מען טאקע היינט, מען וואשט זיך שוין פריער. אבער אויב ער איז נישט אנגעקומען, ער איז עולה ומברך, די עיקר איז אז ער האט זיך אנגעהויבן צו גרייטן.

אינטערסאנט, א גבי מען וואס שטייט א הלכה פונקטליך. איך מיין אז ס'האט צו טון מיט די עבודה, אז מען האט געלערנט אז די כהנים... די גמרא מאכט אזא דרשה, "יא, דאס איז די עבודה, אז מען האט געלערנט אז אין בית המקדש פלעגן מיר עס צו טון, בשעת עס איז די עבודה. עפעס האט עס מיט די ברכת עבודה, די ברכת כהנים, ער דארף שוין זיין פארט דערפון. I don't know.

הלכה: כל כהן שאינו מברך אינו מבורך

יעצט אזוי, כל כהן שאינו עולה לדוכן, ער דוכנט נישט, **אף על פי שביטל מצות עשה אחת,** דער עצם וואס ער איז עובר געווען און מבטל געווען איין מצות עשה, וועלכע דער מצוה איז ברכת כהנים, **הרי הוא כעובר על שלושה עשה.** וואס כותב ברוך יאמר להם בשמי? דאס גייט

מיטן רמב"ם שיטה, אז ווען עס שטייט דריי מאל די זעלבע מצוה, ווערט עס נישט דריי מצוות. אבער עס שטייט דריי מאל, פשט עס איז כה, עס איז כה, עס איז כה, רעדט מען עפעס אנדערע זאך.

וכל כהן שאינו מברך, אינו מבורך. אינטערסאנט. קומט נישט די ברכה? אה, וואס שטייט ואברכם, נישט אברהם. **כל המברך מתברך.** ס'הייסט, ווער בענטשט די כהנים? די כהנים ווערן געבענטשט ווייל זיי בענטשן די אידן. ממילא אויב נישט, ווערן זיי נישט.

ער האט געזאגט, "יא, יא, דאס איז די מעלה פון זיין א כהן." ניין, סתם א איד באקומט די ברכה.

ער דארף געדענקען אבער צו זאגן "באהבה", אז ער טוט עס נישט וועגן ער זאל באקומען צוריק די ברכה. ער דארף זיך אליינס ליב האבן אויך, ער זאל באקומען. אה, דער אייבערשטער בענטשט.

סיום הלכות תפילה

אקעי. עד כאן הלכות תפילה. און דאך איז דא

סיום הלימוד

:Speaker

ס'איז געדרוקט נאך ספר אהבה. הגם בעצם באלאנגט עס דא, ניין? וועלן מיר רעדן וועגן דעם נעקסט טיים.

ברוך רחמנא דסייען, זאגט דער רמב"ם.